

Den 30. januar 2020
J. nr. 20-30419-000001

Referat af møde i UFPP – arbejdsgruppe for kartofler
den 15. januar 2020

Mødes blev afholdt hos
KMC, Kartoffelmelcentralen Amb

Deltagere:

Fra erhvervet: Kim Madsen, Christian Feder, Søren O. Jørgensen, Jeppe Jørgensen, Preben Kloster og Lars Bødker

Fra Fødevarerstyrelsen: Ednar Gadelha Wulff (for Ole Søgaard Lund)

Fra Landbrugsstyrelsen Kristine Riskær (Mødeleder), Thomas Hundebøl Thomsen, Johanne Marie Ludvigsen, Frederik Vad og Tine Vilbrad Jørgensen

Afbud: Mogens Nicolaisen, Ole Søgaard Lund, Søren T. Jørgensen og Carl Heiselberg

1. Velkomst

Kristine byder velkommen, præsenterer biolog Frederik Vad, netop fastansat i Planter og som på sigt skal overtage kartoffelområdet, som et led i at sprede kompetencer på planteområdet. Eksport af kartofler behandles fremover i Plantetilsynet i samarbejde med Plantesundhed. Der kommer en særskilt udmelding omkring hvem der varetager hvilke opgaver på kartoffelområdet.

2. Orientering fra Landbrugsstyrelsen

a. Status på lovarbejde og bekendtgørelser

Plantesundheds- og kontrolforordningen skal anvendes fra den 14. december 2019 og den tilrettede lov om planter og plantesundhed træder i kraft den 1. februar 2020. Samme dag træder de ændrede bekendtgørelser i kraft.

b. Status på erhvervets ønske om angivelse af høstnummer på indført udlægsparti

Oprindelse fremgår nu igen i de offentliggjorte kontrolresultater.

Planter viste et eksempel på angivelse af udlægspartinummer for indførte partier anmeldt til opformering. Hele nummeret kan ikke for nuværende læses, hvis det er langt, men det arbejder styrelsen på at løse fremover.

Erhvervet satte pris på at sporbarhed igen var synlig, og bad om at Planter arbejder videre med en løsning, så hele nummeret kan læses.

3. Opfølgning fra sidst

a. Svømmebanediagram over proces fra anmeldelse af jordprøver til analysebevis sendes til avler.

Planter præsenterede svømmebanediagram, trin for trin for de enkelte processer. Diagram er udsendt sammen med referat for mødet.

Det viser sig at ikke alle avlerne forholder sig til den mail, som styrelsen udsender

i forbindelse med svar på jordprøver. Derfor har styrelsen ændret procedure, og gennemgår nu om alle svar for en mark foreligger, inden svar sendes til avler og beder avler om at gøre det samme ved modtagelse af analysesvar for en mark. Det har altid været avlers ansvar at sikre sig, at der er svar fra jordprøverne før der lægges læggekartofler. FVST tilføjer, at LIMS er ændret, således at de prøver der hører til samme mark, som tidligere, ikke kan afsluttes uden at alle analysesvar for den pågældende mark foreligger.

Med hensyn til årets jordprøvetagning, har der ikke været udfordringer med frost, men til gengæld har der været meget vand. Der er prøvetaget ca. 1.400 ha pt. Der er anmeldt ca. 2.700 ha til prøvetagning pt. Landbrugsstyrelsen henstillede, at avlere anmelder marker til jordprøvetagning, tidligst muligt. Erhvervet nævnte, at de har opfordret, og fortsat vil opfordre avlere til tidligt at få anmeldt. Erhvervet kvitterede fint med at nævne, at den elektronisk anmeldelse af jordprøver har fungeret godt.

- b. Status for samling af analyseresultater for virus, ved flere prøver udtaget af samme høstnummer.

Den seneste sæson har Planter udsendt analyseresultater for virus løbende, og det har medført forvirring, da det samlede resultatet for avlen ændrer sig afhængig af de efterfølgende analyseresultater. Planter har ændret procedurer, så resultater for en avl først sendes, når alle analyseresultater, og dermed det endelige resultat for avlen, foreligger. Procedurerne vedrører alene de prøver som Landbrugsstyrelsen udtager, og vedrører således ikke de rekvirerede prøver.

- c. Resultat af arbejdsgruppens kommentarer til relevante blanketter, der blev sendt til kommentering den 8. november 2019.

Arbejdsgruppens kommentar har medført enkelte ændringer til anmeldesskema til eksport af læggekartofler, som blev præsenteret. Ved mødet blev desuden efterspurgt ændringer til blanket for rekvireret prøvetagning af knolde. Der kan ikke noteres flere partier på samme blanket og det giver ekstra administration i erhvervet, pga. gentindtastning. Planter redegjorde for, at hensigt bl.a. har været at minimere fejl i Landbrugsstyrelsen pga. gentastning i nyt skema med hver enkelt prøve før forsendelse til laboratoriet. Erhvervet nævnte, at en master ikke kunne gemmes, således at oplysninger kan genbruges. Planter tester mulighed for at gemme blanketten og genbrug oplysningerne ved rekvirering af flere høstnumre.

- d. UKs muligheder for eksport af læggekartofler til de Kanariske øer, efter Brexit

Efter drøftelse blev aftalt, at Landbrugsstyrelsen ikke pt. kontakter de spanske myndigheder, m.h.t. at få belyst eksportstatus efter Brexit.

- e. Status for autogenereret svar mail fra xkar.

Ved modtagelse af mail skriver Planter pt. en svarmail. Det er dog ikke muligt ved modtagelse af mail ved anmeldelse af partier til certificering. Derfor har Planter anbefalet, at producent sætter sig selv CC på disse mails for at sikre, at de bliver afsendt. LBST undersøger videre, evt. i samarbejde med FVST, muligheden for at sende autosvar for alle modtagne mail, uden samtidig at skabe eventuelle ulemper for FVST laboratorium. Planter har efterfølgende foranlediget, at der sendes autosvar for alle modtagne mail i xkar@lbst.dk. Det skal endelig bemærkes, at den enkelte bruger har mulighed for at indstille såkaldte regler i Outlook alt efter behov.

- f. Status for kvittering ved anmeldelse til marksyn, der indeholder oplysning om marknummer, oprindelse m.m.

Landbrugsstyrelsen præsenterede bilag til brev i CAP. Marknummer igen er angivet, som ønsket af erhvervet. Der var tilfredshed med løsningen.

4. Gennemgang af foreløbigt udkast til bekendtgørelse

Gennemgang af foreløbigt udkast til bekendtgørelse, med fokus på de ændringer, der skal gennemføres jf. plantesundhedsforordningen og den nye plantelov.

Landbrugsstyrelsen gennemgik det foreløbige udkast til bekendtgørelse om avl m.v. af kartofler. Udkast er foreløbigt og vil blive sendt i høring den 17. januar evt. ændret i forhold til det viste efter gennemførelse af juridisk kvalitetssikring.

De foreslåede ændringer er foranlediget af ny lov og af den gældende plantesundhedsforordning. Bestemmelser i plantesundhedsforordningen er direkte gældende og gengives ikke i bekendtgørelsen. Til gengæld vil de fremgå af vejledningen. Bekendtgørelsen implementerer også fortsat direktivet om handel med læggekartofler.

Ændringerne medfører blandt andet, at det tidligere bilag 6 i bekendtgørelsen om skadegørere, er fjernet. Skæbnen for de skadegørere, der tidligere var nævnt i bilag 6 vedlægges referatet.

En væsentlig ændring derudover er, at bestemmelser om kvalitet af spisekartofler er fjernet.

Plantesundhedsforordningen og Big implementing Act vedlægges referatet. Styrelsen fremsender en *hard copy* til Lars Bødker.

5. Orientering/input fra Erhvervet

- a. Information om aktuelle projekter, der modtager støtte gennem GUDP (jf. referat fra seneste møde)

Lars orienterede om et Blight Management system, støttet af GUDP, der udvikles som et "beslutningsstøttesystem" ved bekæmpelse af skimmel og bladplet.

Christian orienterede om tilføjelse af "amylosefri egenskab" til sorten Wotan, vha. CRISP-Cas teknikker, samt de mulige konsekvenser af, ikke at kunne anvende New Breeding Technic (NBT) i EU, herunder CRISPR-Cas teknikker, da disse formentlig fortsat vil kategoriseres som GMO. Det er et problem at teknikkerne ikke kan anvendes i EU, da det medfører, at specifikke kvaliteter eller egenskaber ikke kan tilføjes sorter ved brug af denne præcise teknik, egenskaber der ellers ville kunne spille fint sammen med mål om bæredygtighed, klima mm. Konsekvenser kan være, at produktionen af kartofler flyttes uden for EU.

- b. Information om produktion af kerneplanter, mikroplanter og miniknolde.

Kerneplantesamlingen flyttes i 2020 til Sjælland. Administration om anmeldelse af sorter til samlingen flyttes samtidig til TystofteFonden (TF). Miniknoldproduktion flytter også, men i 2020 laver Vitroform alle knolde og 35-40% produceres desuden på Agersø som dublet. Fra 2021 forventes al produktion foretaget af TF og på Agersø. LBST opfordrede til at ansøge i god tid inden ibrugtagning af laboratorie og væksthus.

Erhvervet gentog, at det er stærkt forretningskritisk, at der er problemer med godkendelse af midler til nedvisning af kartofler. Planter nævnte, at det er et

politisk spørgsmål, og en henvendelse om problemstillingen må gå til rette del af ministeriet evt. gennem Landbrug & Fødevarer. Planter overvejede at løfte problemstillingen for så vidt angår mulige problemer med at opfylde EU's kvalitetskrav for læggekartofler. Erhvervet arbejder på at udvikle alternative metoder, der er lige så gode, som de hidtil anvendte midler.

6. Orientering fra Fødevarerstyrelsens Plantesundhedslaboratorium

a. Orientering om propning af kartofler

Fødevarerstyrelsens afdeling i Lystrup er nedlagt og derfor proppes der ikke mere der. Fra midt december 2019 er hele processen flyttet til Ringsted. Flytningen medførte problemer med tilstrækkeligt personale til propning og derved forsinkelse af analyseresultater. FVST oplyste, at den indgåede aftale med erhvervet, om 2 måneders svartid, var overholdt. FVST regner med, at alt er klar til næste sæson og prøver skal fremover alene sendes til Ringsted, Søndervang 4, hvilket FVST udsender information om.

FVST orienterede at virusresultater umiddelbart har lignet foregående års resultater. Erhvervet oplyste, at de oplever flere prøver med virusfund og nogle med meget høje fund med op til 9% virus. Planter oplyste, at der er fundet bladrullevirus i 2019 avlen, og det er flere år siden det er set. Der er også fundet mere virus-Y end i sidste sæson.

7. Eventuelt

Erhvervet var bekendt med en sag, hvor en basisavler med opformering har fået overført materiale fra F-generationer fra en avler, der nedlagde sin autorisation, med henblik på at anvende dette som "præbasis" materiale til videre opformering. Erhvervet mente ikke dette var mulig jf. bekendtgørelsen. Planter træffer altid afgørelser ud fra en konkret vurdering i de enkelte sager. Enkelt sager kan ikke diskuteres, men bemærkningen tages til efterretning og det er ikke hensigten at ændre reglen eller praksis.

Erhvervet orienterede om at Limolabels, der udbyder system til trykning af plantepas kombineret med certificeringsmærke, vil ændre prissætningen så den afhænger af antal trykte mærker. Det vil stille nogle avlere, der trykker mange mærker til eks. mindre sække, dårlige end andre. Det er en udfordring i denne sag, at volumen i det danske marked er for lille. Styrelsen vil gerne følge udviklingen i Limolabels leverancer til kartoffelbranchen.

Erhvervet efterlyser opgørelse over resultat af undersøgelse for kartoffelcystenematoder 2019, både undersøgelser i konsumavl og undersøgelser foretaget forud for avl af læggekartofler. Styrelsen sender opgørelse med referat.

Planter havde inden mødet sendt link til e-dokumentation, hvor operatører skal gennemføre for at blive godkendt til at trykke plantepas. Styrelsen ønskede feedback på spørgsmålene, niveauet og oplevelsen af at gennemføre forløbet. Det blev understreget, at styrelsen har en forventning om, at udvalgets medlemmer hjælper med at kommunikere om e-dokumentation for operatører. Jeppe havde gennemført forløbet, var fortrøstningsfuld herunder også omkring det forhold at operatørerne skal udarbejde handlingsplaner efter samme princip som på arbejdsmiljø- og -sikkerhedsområdet. Styrelsen vil løbende udvikle e-dokumentation, som for alvor vil gælde fra 14. december 2020.

Ny mødedato: 26. august 2020 hos Landbrugsstyrelsen Augustenborg kl.10.